

ՃԵՊԷԼ ՄՈՒՍԱ

ՎԱՀԱՆ ԹԵՔԷՆԱՆ քանաստեղծիմ
հիացումով ու սիրով

Ճէպէլ Մուսա՛, Ճէպէլ Մուսա՛... դուն նոր

վէրք՝

Հին վերքերու դեռ մըխացող ցաւին քով...

Արիւնազանդ յանգով հիւստած դիւցապներդ

Ու չերդրած սուգի՛ ծով:

Ձաւակներուդ տըւիր խոյանք արծուաթեւ

Ու բազուկներ՝ փառք յօրինող քար առ քար:

Այլ երբ եկան քեզի փարիլ հեւ ի հեւ,

Կայք մ'ապահով չունեցա՛ր:

Ձո՞ւր տընեցան վերհիւսել ըոյնն աւերակ՝

Բեկորներովն երազներու քաղքայուն,

Վերըստեղծել՝ ինչ որ եղած էր ճարակ

Դըժոխքի սե՛ւ բոցերուն:

Հողիդ սիրտէն բըխած ամէն մէկ սօսի,

Որ կ'ընդունէր լոյսն հերոսի մը հողույն,

Սյժմ ամայի մեհեան մըն է, ուր յոյսի

Ձառկայծիր քահ մ'իսկ տըժոյցն:

Երդիքներուդ երանածուի ծուխին տեղ,

Ճարճատուն բոցն է արդ անէծք ու բողոք՝

Ժայթքած ընդդէմ ժամանակին ժահրազեղ

Ու մարդերո՛ւն անողոք:

Անսրաղ դենն՝ աւերումի ուրուական,

Ածուներուդ, արտերուդ մէջ կը յածի,

Ուր դեռ երէկ, քրտինքն Հայուն յոգնաջան

Կ'ոռոզէր սերմը հացի:

Լոյսերն ինչպէս մեռած աչքի մը բիրէն,

Կը բաժնըւի՛ն արդ մըլախներդ հողերէդ...

Գահգէտ կործան... հիմա որո՞ւ աղօթեն,

Որ չըտիրէ՛ մութն յաւէտ:

Հողերդ առին ոսկին անոնց յոյսերուն,

Բազուկին ոյժն ու տըրուկի՛ւնն երակին...

Երէկն՝ երա՛զ, վաղն է անդունդ մը անհուն,

Որուն դողո՞ւ կը նային:

Քընարերդակ ու կապտաշուի ակերէդ,

Ըստուերներէն պուրակներուդ խիտ ու դով,

Ձայն մը խորունկ կը կանչէ յար զանոնք ե՛տ,

Մօր մը այրո՞ղ կարօտով:

Ու կաթօտն այդ պիտի մեծնա՛յ օրէ օր,

Օտարութեան մըռայլ ու սո՛ւր վիշտին քով,

Պիտի այրի՛, խիղճի խայթի պէս հըղօր,

Ու չըմարի՛ արցունքով:

Կ'երթան անոնք, տըրում ու լուռ ու խոհուն...

Ձարի ժառանգ, այլ բարեքի՛ սերմանող,
Դափնիէ՛սը շիւղ մ'իբնեց սեղմած կուրծքերուն,
Եւ հողեքէ՛դ՝ ափ մը հող:
Կ'երթան... Միբտիդ տըրտին յանկարծ կ'առնէ կանգ...
Կր հնունայ ծոցէն հըպարտ սարերուդ՝
Հողի՛ն անոնց, որոնց անուան մէն մի վանկ
Գանձ մ'է ընդմիջտ անկապուտ:
Կ'այլի՛ն բիբերն յուղարկաւոր դարերուն...
Հրնոցի՛ն մէջ նախուածքներու յետադարձ՝
Ու զօրավիճ ունին միայն իրենց հարց
Աճիւնը դեռ բարախուն:

Հիմա թափո՛ւր եւ ըիրմնեքն ուխտավայր,
Դաշունահա՛ւոր սիրտերու պէս բացուած լայն,
Ուր կ'ընծայէր հողիճ անխոնջ նըւերման՝
Իր անդրանիկն՝ ամէն հայր:
Ի զո՛ւր ոսոխ ու անոպայ ոտքեր հո՛ն
Պիտի բերե՛ն կատաղութիւն ու լուտանք.
Փառքի ալիքն վերջ կ'իջնէ սեւ երեկոն,
Այլ կը մընա՛յ փայլո՛ւ անծա՛ղ:
Ճէպէլ Մուսա՛... Մուխ ու մըշո՛ւ... կը սուղի՛ն
Հիմա կողերդ ու կատարներդ զալար...
Կը ջրնջըւին տակաւ դիծերը ձեւին,

Ու կը դառնաս գաղափա՛ր:
Անցեալը՝ յո՛ւշ, ըլլայ ներկադ ո՛ր մը մութ...
Ու յուշն եւ ոյժն ալդ թող յաւէտ բընակին,
Իբրեւ տեսիլք, ըզգայութիւն ու խորհուրդ,
Ջարկերուն մէջ հայ միտքին:
Սարսուռն այն տաք, որ անունէ՛դ մեր միտին
Կ'անցնի՝ ցաւի մեծ ալիքի մը նըման,
Թող արծաթծի՛, որ անկըրակ չըմըսին՝

Գոնէ մարդերը վաղուան:
Ա՛հ, չըպաղի՛ն սիրտերն հուրէ՛ղ ջերմացած,
Նախուածքներու ներքեւ ցրտին ու օտար...
Մութի մէջ՝ լո՛յս, անթիութեան եղիր հա՛ց,
Նոր կառոյցի՝ հիմնաքար:
Երազ մ'ուրիշ, նոր ճաճանչէ մ'առած փայլ՝
Արագածի կողերն ի վար բացող թեւ,
Թող լեռնանա՛յ Հինի մոխրէն վեր մըռայլ՝
Կատարներո՛վ մշտաթեւ:

Ճէպէլ Մուսա, Ճէպէլ Մուսա՛... դուն նոր
վէրք՝
Հին վէրքերու դեռ մըխացող ցաւին ջով,
Հերոսներու արեամբն օծուն դիւցազներդ,
Ու չերգըած՝ սուղի՛ ծով:

Արատըմօ, Կիպրոս
Օգոստոս, 1939

ՎԱՀԷՎԱՀԵԱՆ